

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain, tuloverolain 58 §:n ja verotusmenettelystä annetun lain 65 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ja tuloverolakia siten, että yhteisöjen sekä avoimien ja kommandiittiyhtiöiden suorittamien korkomenojen vähennysoikeutta rajoitettaisiin. Rajoituksia sovellettaisiin kotimaisiin ja vastaaviin ulkomaisiin yhteisöihin ja yhtiöihin. Laki rajoittaisi korkomenojen vähentämistä, kun ne suoritettaisiin välittömästi tai välillisesti etuyhteydessä olevalle osapuolelle. Rajoitusta sovellettaisiin sekä kansallisiin että rajat ylittäviin korkosuorituksiin.

Ehdotettu korkomenojen rajoitus olisi yleinen rajoitus ja sen määrä perustuisi velallisen elinkeinotoiminnan tulokseen ennen korkoja ja poistoja. Korkomenot saataisiin vähentää täysimääräisesti korkotulojen määrää vastaavalta osin. Korkomenot, jotka ylittäisivät korkotulot, voitaisiin vähentää siltä osin kuin ne ovat enintään 30 prosenttia elinkeinotoiminnan tuloksesta ennen korkoja ja poistoja. Tämän määrän ylittävät korkomenot eivät olisi vähennyskelpoisia. Vähennyskelvottomien korkomenojen määrä olisi kuitenkin enintään etuyhteysyrityksille verovuonna maksettujen korkomenojen suuruinen. Korkomenojen vähennysrajoituksista huolimatta korkomenot voitaisiin vähentää kokonaan, jos korkotulot ylittävät korkomenot ovat verovuonna enintään 500 000 euroa. Korkomenojen vähennysoikeutta rajoitettaisiin vastaavalla tavalla tuloverolain mukaan verotettavassa muun toiminnan tulolähteessä.

Verotusmenettelystä annetun lain 65 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähennyskelvotonta nettokorkomenoa koskevaan päätökseen saisi hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntynyt vähennyskelvotonta nettokorkomenoa päätös koskisi.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Niitä olisi tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa.

Sisällys

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja verotuskäytäntö

Tulolähteet ja korkomenojen vähentäminen muun toiminnan tulolähteessä

Luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen tulot jaetaan tulolähteisiin. Tulolähteitä ovat elinkeinotoiminnan, maatalouden ja muun toiminnan tulolähteet.

Elinkeinotulolähteen tuloa verotetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968), jäljempänä *elinkeinoverolaki* mukaan, maatalouden tulolähteen tuloa verotetaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) mukaan ja muun tulolähteen tuloa verotetaan tuloverolain (1535/1992) mukaan. Kunkin tulolähteen verotettava tulo lasketaan erikseen ja tappio vahvistetaan tulolähteittäin.

Myös yhteisöjen tulot jaetaan edellä mainittuun kolmeen tulolähteeseen. Yhteisöillä muun toiminnan tulolähteeseen voivat kuulua esimerkiksi korkotulot, luovutusvoitot ja vuokratulot. Päätöksessä KHO 1988 B 508 julkisesti noteeratun kiinteistösjoitussyhtiön toimintaa ei pidetty elinkeinoverolain mukaan verotettavana. Päätöksessä KHO 10.11.2000 T 2885 noteeratun yhtiön toimintaa verotettiin elinkeinoverolain mukaan, kun toimintaan kuului vuokrattavien teollisuus-, liike- ja konttorikiinteistöjen jalostaminen ja aktiivinen kiinteistöhallinta.

Tuloverolain 29 §:n 2 momentin mukaan yhteisön ja yhteisetuuden muun tulolähteen tulon verottamisessa noudatetaan soveltuvin osin pääomatulon laskemista koskevia säännöksiä. Tuloverolain 54 §:n mukaan verovelvollisella on oikeus vähentää tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot, joihin ei kuitenkaan lueta korkomenoja. Yhteisöjen muun tulolähteen tulon hankkimiseksi otetun velan korko vähennetään tuloverolain 58 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan tulonhankkimisvelkana.

Korkomenojen vähentäminen elinkeinotulolähteessä

Elinkeinoverolaissa korkomenojen vähennysoikeus on laaja. Elinkeinoverolain 7 §:n mukaan elinkeinotulolähteessä ovat vähennyskelpoisia tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ja menetykset. Elinkeinoverolain 18 §:n 1 momentin 2 kohdassa on erityissäännös korkomenojen vähennyskelpoisuudesta. Säännöksen mukaan elinkeinotoiminnasta johtuneen velan korko on vähennyskelpoinen silloinkin, kun korko riippuu liikkeen tuloksesta. Elinkeinoverolain 23 §:n mukaan korko on sen verovuoden kulua, jolta se suoritetaan. Elinkeinoverolain 16 §:n 2 kohdan mukaan verovapaan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja ei saa vähentää. Vähennyskelpoista on kuitenkin verovapaan tulon ylittävä osuus menoista. Verovapaaseen tuloon kohdistuvien menojen vähennysrajoituksen ei ole katsottu elinkeinoverolaissa koskevan korkomenoja, koska korkoa ei pidetä tietyn tuloerän hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneena menona.

Kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain (1552/1995), jäljempänä *menetelmälaki*, 7 §:n 2 momentissa todetaan, että vieraasta valtiosta saadun verovapaan tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot ja korot eivät ole vähennyskelpoisia. Säännöksessä viitataan niihin ulkomailta saatuihin tuloihin, jotka ovat Suomessa verovapaita, koska tuloihin sovelletaan kaksinkertaisen

verotuksen poistamisessa vapautusmenetelmää. Lisäksi lainkohdassa säädetään erikseen, että yhteisö voi vähentää verovapaan osinkotulon menot ja korot. Käytännössä menetelmälain säännös rajoittaa vain harvoin elinkeinoverolaissa säädettyä korkomenojen vähennysoikeutta.

Suomessa ei ole erityisiä verosäännöksiä, jotka rajoittaisivat kotimaisen yhteisön oikeutta vähentää verotuksessa ulkomaiselta Suomessa rajoitetusti verovelvolliselta saadun lainan korkomenoja, vaan korkomenojen vähentämisessä sovelletaan edellä kerrottuja elinkeinoverolain ja menetelmälain säännöksiä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä KHO 1983 II 515 ja KHO 1999:19 on katsottu, että verosopimustilanteissa rajoitetusti verovelvolliselle maksettujen korkojen vähentämistä ei voitu rajoittaa enempää kuin maksettaessa korkoja yleisesti verovelvolliselle velkojalle, kun Suomen ja velkojan asuinvaltion välillä oli verosopimus, jossa oli erityinen syrjäntäkieltoartikla. Suomessa on myös joitain korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä, joissa on hyväksytty tietty ennakkoratkaisuhakemuksessa esitetty oman ja vieraan pääoman suhde. Päätöksessä KHO 1999:19 vieraan ja oman pääoman suhde oli 15:1. Päätöksessä KHO 19.2.1986 T 642 otettiin huomioon oman ja vieraan pääoman suhde, emo- ja tytäryhtiön välisten lainojen lyhentäminen ja korkotasoa verrattiin oman pääomanehtoiselle sijoitukselle Suomen olosuhteissa yleisesti maksettuihin osinkoon. Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioita on tulkittu siten, että Suomessa ei voida rajoittaa Euroopan unionin jäsenvaltiosta, jäljempänä *EU-valtio*, tai Euroopan talousalueelta, jäljempänä *ETA*, saadun vieraan pääoman sijoitusten korkojen vähennyskelpoisuutta. Rajoitus olisi eurooppaoikeuden ja vuonna 1992 Euroopan talousalueesta solmitun sopimuksen, jäljempänä *ETA-sopimus*, vastainen, jos vastaavaa rajoitusta ei sovelleta kotimaisten tahojen välillä.

Korkomenon vähennyskelpoisuus edellyttää Suomessa sitä, että korko on markkinaehtoinen. Korko on markkinaehtoinen, kun se vastaa riippumattomien osapuolten välistä korkoa. Korkon määrään ja maksuun voi soveltaa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, 31 §:n mukainen siirtohinnoitteluoikaisu, kun velkoja ja velallinen ovat etuyhteydessä, velkasuhteessa on sovellettu ehtoja, jotka poikkeavat riippumattomien osapuolten välisistä ehdoista ja verovelvollisen verotettava tulo on sovellettujen ehtojen takia jäänyt pienemmäksi tai tappio muodostunut suuremmaksi kuin se olisi ollut, jos poikkeavaa hinnoittelua ei olisi sovellettu.

Siirtohinnoitteluoikaisun soveltuessa verovelvollisen tuloon lisätään määrä, joka olisi kertynyt, jos toimenpiteen, esimerkiksi velkasuhteen, ehdot olisivat vastanneet riippumattomien osapuolten välistä sopimusta. Verotuskäytännössä etuyhteyksyritykseltä saatua vieraan pääoman rahoitusta on saatettu verotusmenettelylain 31 §:n perusteella pitää luonteeltaan oman pääomanehtoisena sijoituksena. Tällaiselle sijoitukselle maksettua korvausta ei ole pidetty Suomen verotuksessa vähennyskelpoisena menona. Näistä tilanteista ei ole julkaistua oikeuskäytäntöä.

Verotusmenettelylain 28 §:n säännöstä veron kiertämisestä voidaan soveltaa silloin, kun olosuhteelle tai toimenpiteelle annettu oikeudellinen muoto ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta. Säännös soveltuu myös silloin, kun kauppahinta, muu vastike tai suoritusaike on sopimuksessa määrätty tai muuhun toimenpiteeseen on ryhdytty ilmeisesti suoritettavasta verosta vapautumisen tarkoituksessa.

Verotusmenettelylain 28 §:ää on sovellettu päätöksessä KHO 1988 B 567 etuyhteydessä tehtyihin osakekauppoihin ja päätöksessä KHO 1997:101 taseyhtiöjärjestelyihin. Veron kiertämissäännöksen soveltaminen voi olla mahdollista etuyhteydessä olevien yhtiöiden välisissä toimita esimerkiksi silloin, kun ali- tai ylihinnoittelua on käytetty säännöksen mukaisesti ilmeisesti verosta vapautumisen tarkoituksessa. Veron kiertämissäännöksen edellytykset eivät kuitenkaan aina täyty, kuten päätöksessä KHO 2008:6, jossa veron kiertämissäännöstä ei sovellettu eikä yhtiöjärjestysmääräyksen mukaisten erilajisten osakkeiden osinkoa pidetty palkkana, kun osingon määrä perustui lääkäriyhtiössä tietyssä osakelajissa kunkin lääkäriosakkaan yhtiölle kerryttämään toimintatulokseen. Verotuskäytännössä, esimerkiksi konsernin sisäisissä yritysjärjestelyissä, syntyneiden korkomenojen vähennyskelpoisuus on saatettu hylätä verotusmenettelylain 28 §:n perusteella. Tällöin järjestely on katsottu toteutetun verotuksellisista syistä ja ilmeisesti verosta vapautumisen tarkoituksessa. Julkaistua oikeuskäytäntöä ei ole näistä tilanteista. Veronkiertämissäännöksen lisäksi oikeuskäytännössä on joissain tilanteissa sovellettu verotusmenettelylain 29 §:n säännöstä peitelystä osingosta.

1.2 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Alankomaat

Alankomaissa korkojen vähennysoikeutta voidaan rajoittaa yleisillä veronkiertosäännöksillä, erityisillä korkovähennysoikeuden rajoitussäännöksillä ja alikapitalisointisäännöksellä. Alikapitalisointisäännöksessä tarkastellaan oman ja vieraan pääoman suhdetta. Korkojen vähennysoikeutta rajoitetaan, jos vieraan ja oman pääoman suhde ylittää 3:1. Rajoitusta sovelletaan myös muihin kuin etuyhteyksyrityksille suoritettuihin korkoihin. Korkoja voidaan kuitenkin rajoittaa enintään määrään, joka vastaa etuyhteyksyrityksiltä saatujen lainojen tai niiden takaamien lainojen korkoja. Lisäksi Alankomaissa rajoitetaan 1.1.2012 lähtien yrityshankintoja tekevien holdingyhtiöiden oikeutta vähentää korkomenoja, kun ne hankkivat toisen yhtiön osakkeita ja hankkiva yhtiö ja kohdeyhtiöt muodostavat Alankomaissa verotettavan kokonaisuuden (fiscal unity). Holdingyhtiöiden korkovähennystä ei rajoiteta oman ja vieraan pääoman suhteen perusteella, vaan hankintamenon ja hankintavelan suhteella. Hankintavelka ei saa olla hankintavuonna yli 60 prosenttia hankintamenosta. Prosenttiosuus pienenee vuosittain 5 prosenttia 25 prosenttiin saakka. Rajoitusta sovelletaan, jos korko on yli miljoona euroa ja maksettu korko on suurempi kuin kohdeyhtiön voitot.

Iso-Britannia

Korkovähennys voidaan jättää hyväksymättä Ison-Britannian verotuksessa, jos korkoa pidetään voitonjakona. Isossa-Britanniassa ei ole erityisiä alikapitalisointisäännöksiä. Alikapitalisointisäännöstö on osa siirtohinnoittelua. Korkovähennys jätetään hyväksymättä, jos korko ei ole markkinaehtoinen. Lisäksi Isossa-Britanniassa on erityisiä säännöksiä, joilla puututaan muun muassa double dipping -tilanteiden sekä verotuksellisten hybridiyhtiöiden ja -instrumenttien verotukseen. Ison-Britannian yritysverotuksessa korkovähennys voidaan hylätä myös, jos järjestelyn ainoana tai pääasiallisena tarkoituksena on Ison-Britannian yhteisöveron välttäminen.

Italia

Italiassa korkojen vähennysoikeutta voidaan rajoittaa, jos korkotulon saaja on välittömästi tai välillisesti Euroopan unionin ulkopuolella asuvien henkilöiden määräysvallassa. Erityisen matalan verotuksen valtioita koskevan säännösten mukaan korkojen vähennysoikeutta voidaan rajoittaa, jos niitä maksetaan toimista, jotka on solmittu muualla kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa asuvan edullisesta verokannasta hyötyvän yhtiön kanssa. Korkojen vähentäminen voidaan kuitenkin sallia muun muassa liiketaloudellisten syiden perusteella.

Korkokulut voidaan vähentää täysimääräisesti korkotulojen määrään asti. Korkotulot ylittäviä korkomenoja eli nettokorkomenoja voidaan vähentää enintään 30 prosenttia EBITDA:sta. EBITDA on tulos ennen korkoja, veroja, poistoja ja kuolletuksia (earnings before interest, taxes, depreciation and amortization). Tämän 30 prosentin määrään ylittävät korkomenot voidaan vähentää tulevina vuosina.

Vähennyskeltvotonta korkomenoa vastaavaa tuloa ei pidetä saajan verotuksessa osinkotulona, joten tulo on saajalle veronalaista myös siltä osin kuin maksajalla ei ole oikeutta vähentää korkomenoja.

Norja

Norjassa ei ole erityisiä alikapitalisointisäännöksiä. Vieras pääoma voidaan kuitenkin luokitella pääomaksi, jos otettu velka ja maksettu korko eivät ole markkinaehtoisia. Tällöin korko luetaan osingoksi ja se on verotuksessa vähennyskeltvoton.

Käytännössä vieraan pääoman uudelleen luokittelua ei tehdä, jos oman ja vieraan pääoman suhde on 20:80.

Ranska

Ranskan alikapitalisointisäännöksiä sovelletaan etuyhteydessä oleviin yhtiöihin. Yhtiöiden katsotaan olevan etuyhteydessä silloin, kun toinen yhtiö omistaa toisen yhtiön pääomasta välittömästi tai välillisesti vähintään 50 prosenttia tai toisella yhtiöllä on tosiasiallinen määräysvalta toisessa yhtiössä. Etuyhteyttä arvioitaessa otetaan huomioon myös kolmannen yhtiön välitön tai välillinen määräysvalta.

Vähennysrajoituksessa tarkastellaan velan ja pääoman suhdetta 1,5:1, ylittääkö etuyhteydessä oleville yrityksille maksettujen korkojen määrä 25 prosenttia yhtiön tuloksesta ennen veroja sekä määrää, jolla etuyhteysyrityksille maksetut korot ylittävät niiltä saadut korot. Edellä mainituista rajoista korkeimman ylittävät korot eivät ole vähennyskelpoisia, mutta ne voidaan tietyin rajoituksin vähentää seuraavina vuosina. Korkovähennysrajoituksia ei sovelleta, jos yhtiön kaikki velat etuyhteydessä olevilta tahoilta ja muilta eivät ylitä koko konsernin maailmanlaajuisia velkoja. Lisäksi korkovähennysrajoituksia ei sovelleta tiettyihin taloudellisiin transaktioihin ja pieniin transaktioihin, joissa korko on alle 150 000 euroa.

Vuodesta 2012 lähtien Ranskassa ei voida vähentää osakehankinnan rahoituskustannuksia, jos hankkiva yhtiö ei voi osoittaa, että osakkeisiin liittyvät päätökset tekee tosiasiaassa hankkiva yhtiö tai toinen samaan taloudelliseen ryhmään kuuluva yhtiö, joka on perustettu Ranskassa. Lisäksi rahoituskulujen vähentäminen edellyttää, että hankitun yhtiön määräysvaltaa harjoittaa tosiasiaassa hankkiva yhtiö tai sen tytäryhtiö. Sääntöä ei sovelleta, jos osakkeiden arvo ei ylitä miljoonaa euroa,

hankintaa ei ole rahoitettu lainalla tai velkasuhde konsernissa, johon yhtiö kuuluu, on suurempi tai samansuuruinen kuin yhtiön oma velkasuhde.

Ruotsi

Ruotsissa verovapaaseen tuloon kohdistuvia korkomenoja ei saa vähentää. Siellä ei ole voimassa yleisiä korkovähennysrajoituksia. Vuodesta 2009 lähtien Ruotsissa voimassa olleet korkovähennysoikeutta rajoittavat säännökset ovat tuloverolain (inkomstskattelagen) 24 luvun 10 a – 10 e §:ssä. Säännösten mukaan yritykset eivät voi vähentää etuyhteydessä olevalta yhtiöltä otetun velan korkoja, kun laina on otettu omistussuuden hankkimiseksi etuyhteyksyritykseltä. Yrityksellä tarkoitetaan oikeushenkilöitä ja ruotsalaisia handelsbolag -yhtiöitä. Rajoitukset koskevat myös rajoitetusti verovelvollisten kiinteitä toimipaikkoja Ruotsissa. Rajoitus ei koske tilanteita, joissa korkokulua vastaavaa tuloa olisi verotettu vähintään 10 prosentin verokannalla, jos yritys olisi saanut vain korkomenoa vastaavan tulon, jäljempänä *10 prosentin sääntö*, tai tilanteita, joissa omaisuuden hankinta ja velka voidaan perustella pääasiallisilla liiketaloudellisilla syillä, jäljempänä *venttiilisääntö*.

Ruotsin verohallinto Skatteverket on tehnyt voimassa olevista korkovähennysoikeuden rajoitussäännöksistä kaksi selvitystä, toisen vuonna 2008 ja toisen vuonna 2011. Skatteverket toteaa 14.3.2011 selvityksessään ”Ränteavdrag i förtagssektorn – Fortsatt kartläggning”, että Ruotsissa vuonna 2009 voimaan tulleilla korkovähennysten rajoitussäännöksillä on ollut vaikutusta, mutta se on kuitenkin ollut odotettua pienempi. Erityisesti 10 prosentin säännöllä on ollut ei-toivottuja vaikutuksia. Konsernien sisäisiä korkoja on maksettu valtioihin, joissa korkotulon saajaa on verotettu vähintään 10 prosenttia. Skatteverket ehdotti Ruotsissa tältä osin, että 10 prosentin sääntöä ei sovellettaisi, jos liiketoimeen, josta korkomeno on syntynyt, on ryhdytty pelkästään tai pääasiassa verosyistä.

Ruotsin Skatteverket on jo vuonna 2008 kiinnittänyt huomiota siihen, että korkovähennysrajoituksia pitäisi soveltaa sääntelyssä mainittujen omistussuhteiden hankintojen lisäksi lainasaamisiin. Vuoden 2011 selvityksessä Skatteverket toteaa, että voimassa olevia rajoitussäännöksiä ei sovelleta esimerkiksi osingonjakoa varten otettuihin lainoihin eikä konsernin sisäisten saamisten hankkimiseen. Säännöksiä ei sovelleta myöskään veroetujen saavuttamiseen valuuttakurssimuutoksilla ja valuuttakurssitappioilla, kun valuuttakurssivoittoa saavaa osapuolta ei veroteta voitosta. Lisäksi Ruotsia käytetään Skatteverketin mukaan konsernin sisäisen lainauksen läpikulkuvaltiona.

Ruotsin korkein hallinto-oikeus Högsta förvaltningsdomstolen, jäljempänä *HFD*, on antanut vuonna 2011 tuomiot HFD 2011-11-30, mål nr 4348-10, mål nr 4797-10, mål nr 4798-10, mål nr 4800-10, mål nr 7648-09 ja mål nr 7649-09. Tuomioissa on otettu kantaa muun muassa Ruotsin korkovähennysoikeutta rajoittavien säännösten eurooppaoikeuden ja verosopimusten mukaisuuteen, 10 prosentin sääntöön ja venttiilisääntöön.

Asioissa 4797-10, 4798-10, 4800-10 ja 7648-09 HFD katsoi, että Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-397/09, Scheuten Solar Technology, jäljempänä *asia Scheuten Solar*, antaman tuomion perusteella korkovähennysrajoitukset eivät ole ristiriidassa korko- ja rojaltidirektiivin kanssa. HFD arvioi myös korkovähennysrajoitussäännösten yhteensopivuutta Euroopan unionin toiminnasta

solmitun sopimuksen, jäljempänä *SEUT*, 49 artiklan sijoittautumisvapauden kanssa. HFD totesi, että kielletystä rajoituksesta voi olla kysymys silloinkin, kun säännökset eivät suoraan kohdistu ulkomaiseen korkotulon saajaan, mutta merkitsevät kuitenkin käytännössä sitä, että tällaisia maksuja syrjitään. HFD katsoi, että kielletty rajoitussäännös saattaisi olla 10 prosentin sääntö. HFD viittasi Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioon asiassa C-324/00, Lankhorst-Hohorst, jäljempänä *asia Lankhorst-Hohorst*, ja katsoi, että siinä oli kyse samantapaisista Saksan säännöksistä kuin Ruotsin säännökset. Saksan säännöksissä ei kuitenkaan kiinnitetty huomiota siihen, miten korkotulon saajaa verotettiin kotivaltiossaan. Ruotsin säännökset eivät edellytä, että korkotuloja verotettaisiin Ruotsissa, vaan 10 prosentin säännön mukaan korkovähennys voidaan tehdä myös silloin, kun korko verotetaan ulkomaisen vastaanottajan kotivaltiossa. Asia Lankhorst-Hohorst ei ole siten HFD:n mukaan suoraan rinnastettavissa Ruotsin sääntelyyn. HFD totesi myös, että asiassa C-231/05, Oy AA, jäljempänä *asia Oy AA*, konserniavustuksen vähentämisen edellytykseksi voitiin Suomessa asettaa se, miten konserniavustusta käsiteltiin vastaanottajan kotivaltiossa. HFD piti tätä merkityksellisenä myös arvioitaessa muita vähennyssääntöjä kuin konserniavustussäännöksiä. HFD katsoi lisäksi viitaten tuomioon asiassa C-403/03, Schempp, jäljempänä *asia Schempp*, että negatiiviset verotukselliset seikat, jotka ovat seurausta jäsenvaltioiden lainsäädännöllisistä eroista, eivät ole ristiriidassa sijoittautumisvapauden kanssa. HFD piti korkovähennysrajoituksen soveltamista silloin, kun korkoja maksetaan tosiasialliselle edunsaajalle valtioon, jossa niitä verotetaan alle kymmenellä prosentilla, ja korkovähennyksen sallimista silloin, kun edunsaaja on Ruotsissa ja sitä verotetaan täydellä yhteisöverolla, jäsenvaltioiden lainsäädännöstä johtuvana erona. HFD ei pitänyt korkovähennysrajoitusta sijoittautumisvapauden rajoittamisena. HFD ei pyytänyt asiasta Euroopan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisua.

Asiassa 4798-10 HFD tarkasteli Ruotsin ja Belgian välisen verosopimuksen 24 artiklan vaikutusta korkovähennysrajoitusten soveltamiseen. Verosopimuksen mukaan belgialaiselle yritykselle maksetun koron on oltava samalla tavalla vähennyskelpoinen kuin ruotsalaiselle yhtiölle maksettu korko. HFD:n mukaan vähennysoikeus on samanlainen, joten korkovähennysrajoitukset eivät ole ristiriidassa 24 artiklan kanssa.

Asioissa 4800-10 ja 7648-09 HFD pysytti Skatterättsnämndin päätökset arvioidessaan 10 prosentin sääntöä. HFD katsoi, että Belgiassa nettovarallisuuden perusteella tehtävä laskennallinen niin sanottu Notional interest deduction -vähennys, jäljempänä *NID-vähennys*, on otettava huomioon ”voitonjakovähennyksenä”, kun arvioidaan, onko korkomenoa vastaavaa tuloa verotettu edunsaajan asuinvaltiossa vähintään kymmenellä prosentilla. NID-vähennys on yhtiön nettovarojen perusteella tehtävä laskennallinen verovähennys.

Asiassa 4348-10 HFD tarkasteli sitä, milloin venttiilisäännön edellytyksenä olevat liiketaloudelliset syyt ovat olemassa. Asiassa etuyhteisyriyten välistä omistussuoksien hankintaa edelsi ulkopuoliselta tehty hankinta. Etuyhteisyriyten välinen hankinta oli ajallisesti ja muutoinkin vain yksi toimi, jolla hankittu yritys tuli etuyhteyspiiriin. HFD katsoi, että korkovähennysrajoituksia ei ollut sovellettava tässä tilanteessa. Asioissa 4797-10, 4798-10, 4800-10 ja 7649-09 kyse oli täysin sisäisistä omistussuoksien kaupoista. HFD katsoi, että asioissa ei ollut korkovähennysrajoituksesta vapauttavia pääasiallisia liiketaloudellisia syitä. HFD

katsoi, että sisäisissä omistusosuuksien hankinnoissa venttiilisäännön soveltamisen on oltava erittäin suppeaa.

Ruotsin voimassa olevassa korkovähennysoikeutta rajoittavassa sääntelyssä voidaan edellä kerrotun perusteella pitää ongelmallisena muun muassa korkovähennyksen rajoittamista vain niihin konsernin sisäisiin lainoihin, jotka ovat syntyneet hankittaessa omistusosuuksia etuyhteisyrykseltä sekä 10 prosentin säännön ja venttiilisäännön tulkintaa. Ruotsin hallitus ilmoitti syksyllä 2011, että korkovähennyssäännöksiä tiukennetaan. Hallitus lähetti maaliskuussa 2012 lausunnoille esityksen, jossa korkovähennysoikeutta rajoitetaan entisestään Ruotsin veropohjan suojelemiseksi. Lisäksi Ruotsin yritysvero-työryhmä tarkastelee vielä erikseen yleisellä tasolla korkovähennysrajoituksia loppuraportissaan, joka annetaan viimeistään 1.11.2013. Ruotsin hallituksen esityksessä ehdotetaan, että voimassa oleva korkovähennysrajoitus laajennetaan kaikkiin etuyhteydessä annettuihin velkoihin. Lisäksi korkovähennysoikeutta voitaisiin rajoittaa, vaikka tulon tosiasiallista edunsaajaa verotetaan vähintään 10 prosentilla, jos verohallinto voi osoittaa velkasuhteen muodostuneen pääasiassa sen takia, että etuyhteysosapuoli saisi olennaista veroetua. Hallituksen lausunnoilla olevaan esitykseen sisältyy myös eräitä muita muutosehdotuksia. Muutosten olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2013.

Saksa

Saksassa on yleinen korkovähennysrajoitus. Rajoitusta sovelletaan myös silloin, kun koron maksajan ja tulon saajan välillä ei ole etuyhteyttä. Rajoitusta sovelletaan Saksassa asuviin yhtiöihin, ulkomaisten yhtiöiden kiinteisiin toimipaikkoihin Saksassa ja yhtymiin, joilla on saksalainen sivuliike. Rajoituksen mukaan nettokorkomenoja ei saa vähentää siltä osin kuin ne ylittävät 30 prosenttia verotuksellisesta EBITDA:sta. Vähennysrajoituksen alaisia korkomenoja ei luokitella osingoksi ja ne voidaan vähentää tulevana vuosina ilman aikarajoitusta. Lisäksi vuodesta 2010 lähtien käyttämätön EBITDA on voitu siirtää eteenpäin enintään viisi vuotta.

Saksassa korkovähennysrajoitusta ei sovelleta, jos nettokorkomenot ovat vuodessa enintään 3 miljoonaa euroa, yhtiö ei kuulu konserniin, joka voitaisiin konsolidoida kansainvälisten tilinpäätösstandardien, IFRS:n, mukaan tai yrityksen oman pääoman suhde yrityksen kirjanpidon mukaiseen taseen loppusummaan on korkeampi tai yhtä suuri kuin konsernin vastaava suhdeluku tai alittaa konsernin suhdeluvun enintään kahdella prosentilla. Korkovähennysrajoitusta sovelletaan Saksassa kuitenkin, jos konserniyhtiö on saanut etuyhteydessä olevalta yhtiöltä lainoja ja lainojen korot ovat yli kymmenen prosenttia velallisen korkomenoista.

Tanska

Tanskassa on yleinen korkovähennysoikeutta rajoittava alikapitalisointisäännös. Rajoitusta sovelletaan, kun koron maksajana on Tanskassa yleisesti verovelvollinen yhtiö tai rajoitetusti verovelvollisen yhtiön kiinteä toimipaikka. Rajoituksia sovelletaan vain etuyhteydessä olevien osapuolten välisiin korkomenoihin, kun velka on yli 10 miljoonaa DKK:ta. Osapuolten välillä on etuyhteys muun muassa silloin, kun välitön tai välillinen omistus osakepääomasta tai oikeus äänivallasta on yli 50 prosenttia. Tanskalainen lainanantaja ei ole verovelvollinen saamastaan korosta, jos sen maksanut tanskalainen velallinen ei voi vähentää korkomenoa verotuksessaan.

Tätä periaatetta ei sovelleta kolmansien osapuolten myöntämiin lainoihin ja etuyhteysyritysten takaamiin lainoihin.

Korkomenojen vähennysoikeutta rajoitetaan, kun yhtiön vieraan ja oman pääoman suhde ylittää 4:1 verovuoden lopussa. Korkojen lisäksi tällaisten velkojen pääomatappiot ovat vähennyskeltottomia. Suhdeluvun ylittävät korot voidaan vähentää, jos yritys osoittaa samanlaisten korkojen olevan vähennyskelpoisia muiden kuin etuyhteydessä olevien osapuolten välillä.

Lisäksi sovelletaan kahta säännöstä riippumatta siitä, onko laina saatu etuyhteydessä olevalta osapuolelta vai ei. Ensiksi nettokorkomenojen vähennysoikeus rajoitetaan enintään määrään, joka saadaan kertomalla lainsäädännössä luetellut yhtiön liiketoiminnan varojen verotusarvot tietyllä prosenttiosuudella. Vuonna 2011 prosentti oli 4,5. Toiseksi nettokorkomenot ovat vähennyskeltottomia siltä osin kuin ne ylittävät 80 prosenttia vuosittaisesta verotettavasta tulosta ennen korkoja ja veroja. Nettokorkomenot, jotka ovat alle 21,3 milj. DKK:ta, voidaan kuitenkin vähentää edellä mainituista prosenttirajoituksista huolimatta. Vähennyskeltottomia korkomenoja ei pidetä kansallista lainsäädäntöä tai kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjä sopimuksia sovellettaessa osinkona.

1.3 EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionin toiminnasta solmittu sopimus

Euroopan unionin lainsäädännössä verrataan yleensä kansallisia ja rajat ylittäviä tilanteita, kun arvioidaan tilanteiden samanlaisuutta ja sitä, ovatko kansalliset säännökset ristiriidassa SEUT:n tai ETA-sopimuksen kanssa. Yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisten verotus voi Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden mukaan olla erilainen. Mikäli yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisten tilanne kuitenkin on samanlainen, myös verotuksen pitäisi olla samanlainen. Silloinkin kun tilanteet ovat samanlaiset ja verotuksen pitäisi olla samanlainen, erilainen verotus voi olla sallittua oikeuttamisperusteella. Oikeuttamisperusteen pitää olla suhteellisuusperiaatteen mukainen, mikä tarkoittaa, että säännöksellä pitää saavuttaa tavoiteltu päämäärä ja sen pitää olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään.

Korkovähennysoikeuksiin sovellettava SEUT:n vapausoikeus voisi olla sijoittautumisvapaus, jos sääntely rajataan etuyhteydessä olevien osapuolten välisiin tilanteisiin. Etuyhteystilanteessa toisella osapuolella on määräysvalta toiseen osapuoleen. Euroopan unionin tuomioistuin on tarkastellut määräysvaltatilanteita yleensä sijoittautumisvapauden näkökulmasta ja katsonut, että muut vapausoikeudet ovat seurausta sijoittautumisvapauden käyttämisestä. Tällöin SEUT tai ETA-sopimus eivät rajoita korkovähennysrajoitusten soveltamista kolmansiin valtioihin eli EU- ja ETA-valtioiden ulkopuolisiin valtioihin, koska sijoittautumisvapautta ei sovelleta kolmansiin valtioihin. Pääoman vapaa liikkuvuus on ainoa vapausoikeus, jota sovelletaan myös kolmansiin valtioihin.

Euroopan unionin tuomioistuin ei ole ratkaissut SEUT:n vaikutusta tilanteessa, jossa korkomenojen vähennysoikeuden rajoittaminen on sidottu korkotulon saajan verotuksen tasoon. Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioissa on eräissä muissa tilanteissa tarkasteltu kansallista sääntelyä, jossa toisen valtion verotuksen taso vaikuttaa tulon veronalaisuuteen toisessa jäsenvaltiossa tai oikeuteen tehdä

verovähennyksiä toisessa valtiossa. Asiassa C-196/04, Cadbury Schweppes, jäljempänä *asia Cadbury Schweppes*, tarkasteltiin väliyhteisösäännösten yhteensopivuutta silloin voimassa olleen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, nykyisin SEUT, sijoittautumisvapauslainsäädännön kanssa. Asiassa Ison-Britannian väliyhteisölainsäädännön katsottiin rajoittavan isobritannialaisen yhtiön sijoittautumisoikeutta. Tuomion mukaan väliyhteisösäännöksiä ei pitäisi soveltaa, jos ulkomaisen väliyhteisön toiminta ei ole puhtaasti keinotekoinen. Järjestelyä ei voida tuomion mukaan pitää keinotekoisena pelkästään sen takia, että pyrkimyksenä on verotuksen keventäminen. Järjestelyä voidaan pitää keinotekoisena, kun sille on subjektiivinen tekijä eli pyrkimys saada verotusta kevennettyä ja objektiivisia väliyhteisön fyysisen olemassaolon tunnusmerkkejä ei ole saavutettu. Objektiivisia väliyhteisön fyysisen olemassaolon tunnusmerkkejä ovat yhtiön todellinen asettautuminen vastaanottajana olevaan jäsenvaltioon ja taloudellisen toiminnan tosiasiallinen harjoittaminen siellä. Asian Cadbury-Schweppes periaatteiden soveltuessa korkovähennysrajoitukseen sitä voitaisiin soveltaa vain, jos kyseessä on keinotekoinen järjestely. Tällöin voitaisiin ajatella myös niin, että jos järjestelylle on pääasiallinen liiketaloudellinen syy, korkovähennysrajoitusta ei voitaisi soveltaa. Väliyhteisösääntely eroaa kuitenkin korkovähennysrajoituksista siten, että korkovähennysrajoituksissa kyseessä ei ole toisessa EU-valtiossa asuvan yhteisön tulon verottaminen toisessa jäsenvaltiossa, vaan korkomenojen verovähennysoikeuden rajoittaminen korkotuloa saavan yhteisön matalan verotuksen takia. Korkovähennysoikeutta voidaan rajoitetaan esimerkiksi silloin, kun velkojan yhteisöveroprosentti korkomenoa vastaavasta tulosta on matalampi kuin velallisen asuinvaltiossa tai korkotulo on kokonaan tai osittain verovapaa velkojalle. Korkomenon vähennysoikeutta voidaan rajoittaa myös silloin, kun velallinen ja velkoja asuvat samassa valtiossa ja korkotulo on verovapaa velkojan asuinvaltiossa esimerkiksi sillä perusteella, että korkotulon saaja on verovapaa. Rajoitus voi kohdistua sekä kansallisiin että rajat ylittäviin tilanteisiin.

Asiassa Cadbury Schweppes mainittuun järjestelyn keinotekoisuuteen liittyy myös hyväksyttävän taloudellisen syyn olemassaolo. Asiassa C-126/10, Foggia, tarkasteltiin 19 päivänä lokakuuta 2009 annetun neuvoston direktiivin eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, jakautumisiin, osittaisjakautumisiin, varojensiirtoihin ja osakkeiden vaihtoihin sekä eurooppayhtiön (SE) tai eurooppaosuuskunnan (SCE) sääntömääräisen kotipaikan siirtoon jäsenvaltioiden välillä sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä (2009/133/EY), jäljempänä *yritysjärjestelydirektiivi*, 11 artiklan 1 kohdan a kohtaa (nykyinen yritysjärjestelydirektiivin 15 artiklan 1 kohdan a kohta). Kohdan mukaan yritysjärjestelydirektiivin etuja voidaan evätä, jos yritysjärjestelyn pääasiallisena tarkoituksena tai yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on veron välttäminen tai veron kiertäminen. Tuomiossa katsottiin, että hyväksyttävän taloudellisen syyn käsitteellä tarkoitetaan muuta kuin pelkän verotuksellisen edun tavoittelua. Mahdollista on kuitenkin, että hyväksyttävä taloudellinen syy muodostuu useista tavoitteista, joiden joukossa voivat olla myös verotukselliset näkökohdat. Hyväksyttävän taloudellisen syyn olemassaolo on arvioitava tapaus tapaukselta ja liiketoimi kokonaisuudessaan. Tuomiossa todetaan, että yritysjärjestelydirektiivin säännös heijastelee unionin oikeuden yleistä periaatetta, jonka mukaan oikeuden väärinkäyttö on kiellettyä. Tuomion mukaan unionin lainsäädännön soveltamista ei voida laajentaa väärinkäyttönä pidettäviin menettelytapoihin eli toimiin, joita ei toteuteta

tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä vaan yksinomaan unionin oikeudessa säädettyjen etujen väärinkäyttämiseksi.

Asiassa Oy AA, katsottiin, että Suomen konserniavustusjärjestelmä ei ollut ristiriidassa sijoittautumisvapauden kanssa, vaikka tytäryhtiö ei voinut antaa konserniavustusta emoyhteisölle, joka kotipaikka ei ollut samassa jäsenvaltiossa. Näin siitä huolimatta, että konserniavustusjärjestelmän erityisenä tavoitteena ei ollut evätä veroetua täysin keinotekoisilta järjestelyiltä. Konsernivähennyksen vähennyskelpoisuuteen ei vaikuttanut verotuksen taso konserniavustusta saavan yhtiön asuinvaltiossa. Tuomiossa katsottiin sinänsä, että Suomen konserniavustusjärjestelmä oli sijoittautumisvapauden vastainen. Lainsäädäntö ei kuitenkaan ollut ristiriidassa sijoittautumisvapauden kanssa, koska se oli oikeutettu jäsenvaltioiden välisen tasapainoisen verotusvallan jakautumisen ja veronkierron vaaran takia.

Asiassa C- 319/02, Manninen, jäljempänä *asia Manninen*, tarkasteltavana oli Suomen yhtiöveron hyvitysjärjestelmä ja sen suhde pääoman vapaaseen liikkuvuuteen. Tuomiossa katsottiin, että yhtiöveron hyvitys on myönnettävä Suomessa myös silloin, kun osinko maksetaan ulkomailta. Tällöin yhtiöveron hyvitys voidaan kuitenkin rajata ulkomailta todellisuudessa maksettuihin veron määrään, koska myös kotimaasta maksettujen osinkojen yhtiöveron hyvitys vastaa aina osinkoa jakavan yhtiön todellisuudessa maksamaa veroa. Jos korkovähennysoikeutta rajoitetaan velkojan veroprosentin mukaan, tilanne muistuttaa asian Manninen tilannetta siltä osin, että Suomen veron määrään vaikuttaa, joskin välillisesti, veron määrä ulkomailta ja sitä kautta ulkomainen yhteisöveroprosentti. Asiassa Manninen annettu tuomio voitaisiin tulkita korkovähennysrajoitusta arvioitaessa siten, että se mahdollistaisi korkovähennyksen sitomisen velkojan asuinvaltion yhteisöveroprosenttiin. Korkovähennysrajoituksessa ja asiassa Manninen käsitellyssä yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä ei kuitenkaan säännellä samaa asiaa, joten johtopäätösten tekeminen asiasta Manninen on epävarmaa.

Korkovähennysrajoitusta, jossa korkomenojen vähennysoikeutta rajoitetaan velkojan verotuksen matalan tason takia, voitaisiin pitää Euroopan unionin oikeuden mukaisena ainakin siltä osin kuin säännöstä sovelletaan sekä kotimaisilta että ulkomaisilta velkojilta otettuihin lainoihin. Kansallisessa ja rajat ylittävässä tilanteessa ei kuitenkaan myönnettäisi samansuuruista korkovähennystä, jos velkojan veroprosentti olisi rajat ylittävässä tilanteessa alempi kuin velallisen veroprosentti. Jos samanlaisen verotuksen katsottaisiin toteutuvan, merkitystä ei annettaisi sille, että toisessa valtiossa yhteisöveroprosentti on alempi kuin toisessa. Verotusta voitaisiin pitää samanlaisena, jos katsottaisiin, että kyseessä on jäsenvaltioiden verotuksen tason ero. Verotusta voitaisiin pitää samanlaisena, koska korkovähennyksen rajoittaminen tehdään samanlaisella mekanismilla. Jos verotuksen kuitenkin katsottaisiin olevan erilainen, olisi ratkaistava, onko sääntelylle riittävät oikeuttamisperusteet. Mikäli sääntelyn katsottaisiin rajoittavan sijoittautumisvapautta, rajoitus voisi olla perusteltavissa oikeuttamisperusteilla, jos sääntely täyttää suhteellisuusperiaatteen, vaikka sääntelyä ei olisi rajoitettu vain keinotekoisiiin järjestelyihin. Asiassa Oy AA annetun tuomion perusteella korkovähennysrajoitus voisi olla perusteltavissa tarpeella varmistaa verotusvallan tasapainoinen jakautuminen eri jäsenvaltioiden välillä ja välttää veronkierron vaara. Myös korkovähennysrajoituksessa voitaisiin katsoa toteutuvan alueellisen

verotusvallan turvaaminen ja sen estäminen, että konsernilla olisi laaja valta valita jäsenvaltio, jossa verotus tapahtuu.

Euroopan unionin tuomioistuin on antanut tuomioita, joissa on tarkasteltu alikapitalisointisäännösten yhteensopivuutta Euroopan unionin oikeuden kanssa. Asiassa Lankhorst-Hohorst katsottiin, että Saksan alikapitalisointisäännökset olivat perustamissopimuksen sijoittautumisvapauden vastaisia, kun niillä rajoitettiin vain ulkomaiselta yhteisöltä saadun lainan korkojen vähennyskelpoisuutta. Tuomiossa katsottiin, että tytäryhtiön rahoituksen erilainen verottaminen sen mukaan, saadaanko rahoitus ulkomaiselta vai kotimaiselta yhtiöltä on sijoittautumisoikeuden rajoittamista. Tuomioistuin katsoi, että rajoitukselle ei ollut oikeuttamisperusteita. Oikeuttamisperusteeksi ei hyväksytty vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan verotulojen vähentymistä, koska se ei ole yleisen edun mukainen pakottava syy. Veronkierron vaaraa ei myöskään pidetty oikeuttamisperusteena, koska Saksan lainsäädännön tavoitteena ei ollut sulkea veroetuuden ulkopuolelle puhtaasti keinotekoisia järjestelyjä. Oikeuttamisperusteeksi ei myöskään hyväksytty verojärjestelmän johdonmukaisuutta tai verovalvonnan tehokkuuden turvaamista.

Asiassa C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, Euroopan unionin tuomioistuin käsitteli sitä, voidaanko kansallisessa lainsäädännössä asettaa rajoituksia konsernin sisäisille rahoitusjärjestelyille. Kyse oli siitä, voidaanko ulkomaiselle yhteisölle maksetun koron vähennyskelpoisuutta rajoittaa, vaikka vastaavaa rajoitusta ei ole kotimaiselle yhteisölle maksetulle korolle. Tuomioistuin katsoi, että kansallinen säännös oli sijoittautumisvapauden vastainen. Oikeuttamisperusteeksi ei hyväksytty kansallisen verojärjestelmän johdonmukaisuutta. Kansallista säännöstä voitiin kuitenkin soveltaa, kun oikeuttamisperusteena oli veronkierron estäminen. Oikeuttamisperuste täytti tässä asiassa toisin kuin asiassa *Lankhort-Hohorst* suhteellisuusperiaatteen, koska verovelvollisella oli mahdollisuus ilman liiallista hallinnollista menettelyä esittää näyttöä siitä, että liiketoimelle on liiketaloudellisia syitä, ja jos toimea pidetään verovelvollisen esittämästä näytöstä huolimatta täysin keinotekoisena vailla todellisia liiketaloudellisia syitä, korkomenoa voidaan pitää verotuksessa vähennyskeltottomana voitonjakona vain siltä osin kuin se ylittää riippumattomien osapuolten välillä sovitun koron määrän. Euroopan unionin tuomioistuin katsoi, ettei korkojen vähennysoikeutta rajoittavalla jäsenvaltiolla ole tässä tilanteessa velvollisuutta varmistaa, että vastaava tulonoikaisu tehdään velkojan asuinvaltiossa. Euroopan unionin tuomioistuin katsoi myös, että tilanteeseen ei sovelleta sijoittautumisvapauden periaatteita, jos jäsenvaltiossa oleva yhtiö saa lainan toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa asuvalta yhtiöltä, jolla ei ole määräysvaltaa lainanottajayhtiössä, kun molemmat yhtiöt ovat kolmannessa valtiossa asuvan yhteisen konserniyhtiön välittömässä tai välillisessä määräysvallassa. Sijoittautumisvapaus on ensisijainen tilanteeseen sovellettava vapaus, koska kansallista alikapitalisointisäännöstä sovelletaan vain silloin, kun rajoitetusti verovelvollisella on välitön tai välillinen määräysvalta velalliseen. Pääoman vapaan liikkuvuuden ja palveluiden vapaan tarjonnan rajoitukset ovat vain välitön seuraus sijoittautumisvapauden rajoittamisesta. Tilanteeseen ei voida myöskään soveltaa pääoman vapaan liikkuvuuden säännöksiä, koska asiassa käsiteltävänä oleva kansallinen lainsäädäntö vaikuttaa pääasiallisesti sijoittautumisvapauteen. Tällöin palveluiden tarjonnan vapaus ja pääoman vapaa liikkuvuus ovat väistämätön seuraus mahdollisesta sijoittautumisvapauden rajoittamisesta eikä kansallisen lainsäädännön perustamissopimuksen mukaisuutta voida tutkia palveluiden vapaan tarjonnan ja

pääoman vapaan liikkuvuuden kannalta. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, nykyisin SEUT:n, sijoittautumisvapauden määräyksiä ei voida soveltaa kolmansissa valtioissa asuvien hyväksi.

Komissio on todennut tiedonannossaan KOM(2007) 785 lopullinen, että ei ole suotavaa, että alikapitalisointisäännöksiä ulotetaan täysin kansallisiin tilanteisiin, jotta välttyttäisiin syrjintää koskevilta syytöksiltä. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että sääntely voidaan rajoittaa täysin kansallisiin tilanteisiin vain, jos oikeuttamisperusteena on esimerkiksi se, että rajoituksia ei sovelleta muihin kuin keinotekoisiiin järjestelyihin.

Euroopan unionin tuomioistuimen käytännön perusteella näyttää siltä, että muihin kuin täysin kansallisiin tilanteisiin soveltuva alikapitalisointisäännös voisi olla mahdollinen esimerkiksi seuraavassa tilanteessa:

- kansallisen säännöksen tarkoituksena on estää veronkiertäminen,
- verovelvollisella on mahdollisuus ilman liiallista hallinnollista menettelyä esittää näyttöä liiketoimen liiketaloudellisista syistä,
- jos toimea pidetään verovelvollisen esittämästä näytöstä huolimatta täysin keinotekoisena vailla todellisia liiketaloudellisia syitä, korkokuluja voidaan pitää verotuksessa vähennyskelvottomana voitonjakona ja
- korkomenot voivat olla vähennyskelvottomia vain siltä osin kuin ne ylittävät riippumattomien osapuolten välillä sovitun koron määrän.

Mikäli korkovähennysoikeuden rajoitusta sovellettaisiin sekä kansallisiin että rajat ylittäviin tilanteisiin, näyttäisi olevan mahdollista, että rajoitusta sovelletaan myös muihin kuin keinotekoisiiin järjestelyihin.

Korko- ja rojaltidirektiivi

Myös korko- ja rojaltidirektiivin säännöksillä voi olla vaikutusta korkovähennysrajoituksiin, jos katsotaan, että korkovähennysoikeuden rajoitus olisi rinnastettavissa lähdeveron perimiseen korkotulosta. Ruotsissa on keskusteltu siellä voimassa olevan korkovähennysrajoituksen eurooppaoikeuden mukaisuudesta. Lähtökohta keskustelussa on ollut, että jos sääntely koskee sekä ulkomaisia että kotimaisia yhteisöjä, se olisi Euroopan unionin primaarioikeuteen kuuluvan SEUT:n mukainen. Sekundaarioikeuteen kuuluvan korko- ja rojaltidirektiivin mukaisuuteen on katsottu olevan vaikeampi ottaa kantaa, koska kyseessä ei ole lähdeveron periminen korosta, vaan vähennysoikeuden epääminen maksajan asuinvaltiossa. Tulkinta voi olla se, että korkovähennysoikeuden rajoittamista ei rinnasteta lähdeveron perimiseen, jolloin korko- ja rojaltidirektiiviä ei sovelleta. Korko- ja rojaltidirektiivin mukaan kansallisia säännöksiä voidaan soveltaa, kun liiketoimen pääasiallisena tai yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on veron kiertäminen, veron välttäminen tai väärinkäytökset.

Asiassa Scheuten Solar Euroopan unionin tuomioistuin katsoi, että korko- ja rojaltidirektiivi ei ole esteenä kansallisille säännöksille, joiden mukaan jäsenvaltiossa olevan yhtiön tuloon lisätään sen toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle yhtiölle maksaman lainan korot. Tuomiossa tarkasteltiin Saksan korkovähennysrajoituksia. Korko- ja rojaltidirektiivi ei asiassa annetun tuomion mukaan estä erityisiä tai yleisiä korkovähennysrajoituksia. Korko- ja rojaltidirektiiviin on lisäksi ehdotettu muutosta,

jonka mukaan korko kuuluisi direktiivin soveltamisalaan vain, jos korkotulot ovat edunsaajalle veronalaisia (KOM(2011) 714 lopullinen). Tämä muutosehdotuksen käsittely on vielä kesken.

1.4 Sopimukset kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi

Suomen tekemät sopimukset kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämisestä perustuvat yleensä OECD:n malliverosopimukseen. Malliverosopimuksen kommentaarissa ohjeistetaan malliverosopimuksen määräyksien tulkintaa. Malliverosopimuksen kommentaarissa on otettu kantaa korkovähennysoikeuden rajoittamiseen vain alikapitalisointisäännöksellä. Yksittäisen verosopimuksen määräykset voivat poiketa malliverosopimuksesta, joten myös tällä perusteella yksittäisen verosopimuksen tulkinta voi olla erilainen kuin malliverosopimuksen kommentaarissa. Lisäksi verosopimuksen osapuolina olevat valtiot saattavat poiketa kommentaarin tulkintaohjeista.

OECD:n malliverosopimuksen 9 artiklassa käsitellään etuyhteydessä olevien yritysten verotusta. Malliverosopimuksen kommentaarin mukaan artikla ei estä kansallisten alikapitalisointisäännösten soveltamista, kun tarkoituksena on soveltaa markkinaehtoperiaatetta velkasuhteessa. Artiklaa voidaan soveltaa sekä määrittäessä koron markkinaehtoisuutta että sitä, pitäisikö lainaa pitää lainana vai esimerkiksi pääomana. Yrityksen voitto ei artiklan soveltamisen seurauksena saisi ylittää markkinaehtoista voittoa.

Jos yhdessä valtiossa olevan yrityksen voitto kasvaa viranomaisten tekemässä oikaisussa siten, että siinä verotetaan samaa tuloa, joka on jo verotettu toisessa valtiossa olevan etuyhteyksyrityksen tulona, jälkimmäinen valtio saattaa olla velvollinen tekemään vastaoikaisun OECD:n malliverosopimuksen 9 artiklan 2 kohdan perusteella. Vastaoikaisu olisi tehtävä silloin, kun ensimmäisessä valtiossa tehty tulonlisäys on sekä periaatteellisesti että määrältään oikeutettu. Vastaoikaisulla poistetaan saman erän verottaminen kahdessa valtiossa.

Malliverosopimuksen 10 artiklassa on määräyksiä osinkotulon verotuksesta. Osinkotulon lisäksi artiklaa sovelletaan velalle maksettuun korkoon silloin, kun velkoja tosiasiallisesti jakaa velallisyhtiön yritysriskin. Artikla ei estä koron luokittelua osingoksi kansallisten alikapitalisointisäännösten mukaan. Malliverosopimuksen kommentaarin mukaan voidaan ottaa huomioon muun muassa seuraavia seikkoja arvioitaessa velkojan osuutta velallisyhtiön yritysriskiin:

- onko lainalla pyritty korvaamaan merkittävä osa yrityksen menetetyistä pääomasta eikä yrityksessä ole lainaa vastaavia varoja,
- onko velkojalla oikeus yhtiön voittoihin,
- onko laina pääomaehtoinen muihin velkoihin ja osingon maksuun nähden,
- onko koron määrä tai maksu riippuvainen yhtiön voitoista ja
- velkakirjassa ei ole sovittu tiettyä takaisinmaksupäivää.

Malliverosopimuksen 11 artiklan 3 kohdassa määritellään koron käsite verosopimusta sovellettaessa. Yleensä ottaen korolla tarkoitetaan tuloa mistä tahansa velkasaatavasta. Esimerkiksi vaihtovelkakirjoista saatua korkoa ei yleensä olisi pidettävä osinkona ennen kuin velkakirja on konvertoitu osakkeiksi. Näiden velkakirjojen korkoja voidaan kuitenkin pitää osinkona, jos velka on osallisena

velallisyrittäjien yritysrisikkiin. Korkona ei pidetä alikapitalisointinäkökulmasta eria, joita pidetään artiklassa 10 tarkoitettuna osinkona.

Malliverosopimuksessa tarkoitettuna korkona pidetään 11 artiklan 3 kohdan mukaan enintään koron markkinaehtoista määrää, kun koron maksajan ja saajan välillä tai näiden ja kolmannen tahon välillä on erityinen suhde ja korko ylittää markkinaehtoisesta määrän. Korkona käsiteltävää määrää verotetaan sopimusvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaan, jos verosopimuksen muut artiklat eivät vaikuta verotukseen. Määräys mahdollistaa puuttumisen koron määrään, mutta ei esimerkiksi lainan uudelleen luokittelua pääomaksi. Sopimusvaltiot voivat kuitenkin muuttaa malliverosopimuksen tekstiä niin, että myös laina voidaan luokitella uudelleen.

Malliverosopimuksen syrjäntäkieltosäännökset ovat malliverosopimuksen 24 artiklassa. Malliverosopimuksen 24 artiklan 4 kohdassa on niin sanottu erityinen syrjäntäkielto, joka koskee muun muassa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle maksetun koron vähennyskelpoisuutta. Määräyksen mukaan tällainen korko pitää olla toisessa sopimusvaltiossa asuvalle yritykselle vähennyskelpoinen samalla tavalla kuin samassa valtiossa asuvalle yritykselle maksettu korko. Erityinen syrjäntäkieltosäännös ei estä soveltamasta kansallisia alikapitalisointisäännöksiä, kun ne ovat yhteensopivia 9 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 6 kohdan kanssa. Jos alikapitalisointisäännökset eivät täytä 9 ja 11 artiklojen mainittujen kohtien edellytyksiä, erityinen syrjäntäkieltosäännös estää kansallisen alikapitalisointisäännöksen soveltamisen vain toisessa sopimusvaltiossa asuvalle velkojalle maksettuun korkomenoon.

Malliverosopimuksen 24 artiklan 5 kohdan syrjäntäkieltosäännöksen mukaan toisessa jäsenvaltiossa olevan omistajan toisessa valtiossa omistamaa tai hallinnoimaa yhtiötä ei saa verotuksessa kohdella epäedullisemmin kuin yhtiötä, jonka omistaja on samassa valtiossa. Ulkomaisen omistuksen syrjäntäkieltosäännöksellä voitaisiin rajoittaa kansallisia alikapitalisointisäännöksiä, jos niitä sovelletaan vain rajoitetusti verovelvollisten määräysvallassa oleviin yrityksiin. Syrjäntäkieltosäännöstä ei voida kuitenkaan soveltaa, jos malliverosopimuksen 9 artikla ja 11 artiklan 6 kohta mahdollistavat alikapitalisointisäännöksen.

1.5 Nykytilan arviointi

Verotuskäytännössä on tullut esille erilaisia tilanteita, joissa verotettavaa tuloa pienennetään Suomessa maksamalla korkoja rajoitetusti verovelvollisille. Verovuonna 2011 yhteisöverokanta oli Suomessa 26 prosenttia ja verovuoden 2012 alusta yhteisöverokanta on ollut 24,5 prosenttia. Yhteisöverokannan alentamisen ei arvioida merkittävästi vähentävän järjestelyjä, joissa korkomenot kohdennetaan Suomeen veroetujen saavuttamiseksi.

Korkomeno kaventaa veropohjaa Suomessa, kun vieras pääoma painottuu yrityksen rahoitusrakenteessa. Vieraasta pääomasta maksettava korko on yleensä verotuksessa vähennyskelpoinen, mutta oman pääoman tuottoa, kuten osinkoa, ei voida yleensä vähentää verotettavasta tulosta. Veropohjaa voidaan kaventaa myös hybridijärjestelyillä, joissa korkomeno on verovähennyskelpoinen maksajan asuinvaltiossa ja verovapaa maksunsaajan asuinvaltiossa esimerkiksi osinkona tai omaisuuden luovutusvoittona. Yrityshankinta voidaan tehdä velkarahalla, jolloin

ostajana oleva holdingyhtiö tai ulkomaisen yhteisön Suomessa oleva kiinteä toimipaikka, jolle osakkeet kohdennetaan, vähentää hankintaa varten otetun lainan korkomenot. Korkomenot voidaan kattaa kohdeyhtiön tuloksella, jos kohdeyhtiö maksaa holdingyhtiölle konserniavustusta tai kohdeyhtiö ja holdingyhtiö fuusioidaan keskenään. Holdingrakenteissa vieraan pääoman määrä voi lisäksi olla suuri suhteessa omaan pääomaan ja korko voidaan maksaa valtioon, jossa verokanta on matalampi kuin Suomessa.

Korkovähennysoikeutta voidaan tällä hetkellä rajoittaa Suomessa siirtohinnoittelusäännöksillä tai veron kiertämissäännöksellä.

Siirtohinnoittelusäännöksen soveltaminen edellyttää, että lainasta perittyä koron määrää tai vieraan pääoman sijoitusta ei voida pitää markkinaehtoisena.

Siirtohinnoitteluun liittyy yleensä vastaoikaisu korkotulon saajan asuinvaltiossa, jos osapuolena oleva valtio pitää tehtyä siirtohinnoittelu-oikaisua perusteltuna.

Verotuskäytännössä korkovähennysoikeuteen on puututtu viimeaikoina myös veron kiertämissäännöksellä. Veron kiertämissäännöksen soveltuminen on arvioitava kussakin yksittäisessä tilanteessa erikseen ja sen soveltaminen on epävarmaa. Tämän takia verotuksen ennustettavuus voi olla huono veron kiertämissäännöstä sovellettaessa, mitä ei voida pitää hyvän verojärjestelmän ominaisuutena.

Kansainvälisesti kaikissa Suomen keskeisissä kilpailijamaissa on erityisiä tai yleisiä korkovähennysrajoituksia. Tällä perusteella ei ole oletettavaa, että rajoitukset merkittävästi heikentäisivät Suomen kansainvälistä kilpailuasemaa. Sääntely saattaisi jopa osittain poistaa kilpailuvääristymiä täysin kotimaisten konsernien ja eri valtioissa toimintaa harjoittavien konsernien kesken.

Suomen veropohjaa pienentävien korkovähennysjärjestelyjen yleistyttyä ja nykyiseen sääntelyyn liittyvien ongelmien takia korkomenojen vähennysoikeutta olisi rajoitettava erityisellä lainsäädännöllä. Esityksessä ehdotetaan, että Suomessa otettaisiin käyttöön yleinen korkovähennysrajoitus ja säännöstä sovellettaisiin sekä elinkeinotulolähteessä että muun toiminnan tulolähteessä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Ehdotetun sääntelyn tavoitteena on turvata Suomen veropohjaa elinkeinoverotuksessa. Sääntelyllä pyritään myös vaikuttamaan siihen, että kotimaisten ja ulkomaisten konsernien kilpailuasema olisi samanlainen. Konsernit, joissa on vain kotimaisia yhtiöitä, eivät voi hyötyä veroeduista, joita voidaan saavuttaa ulkomailta otetuilla lainoilla.

Säännöksen tulkinnan yksikertaisuuden takia ehdotetun säännöksen soveltamisen edellytyksenä ei olisi veronkiertotarkoitus. Mikäli veronkiertotarkoitus olisi yksi soveltamisedellytys, jouduttaisiin arvioimaan, milloin järjestelylle on riittävät liiketaloudelliset syyt ja milloin näitä syitä ei ole. Säännöksen soveltaminen olisi tällöin tulkinnanvaraista ja epävarmaa, mikä heikentäisi oikeusvarmuutta.

Mikäli sääntely toteutettaisiin rajoitettuna korkovähennysrajoituksena, säännöstä voitaisiin soveltaa tilanteisiin, joissa Suomen veroa pyritään pienentämään siirtämällä verotettavia tuloja korkomenoina Suomesta matalan verotuksen

valtioihin. Tulon verotus voi olla matala, kun yhteisöverokanta on matala, tulo on osittain tai kokonaan verovapaa tai tulosta tehdään verovähennyksiä. Laina- ja korkojärjestelyillä verohyötyjä tavoitellaan yleensä rajat ylittävissä etuyhteystilanteissa ja elinkeinotulolähteessä, joten sääntely ehdotetaan toteutettavaksi näissä tilanteissa. Suomessa esimerkiksi laajaakin vuokraustoimintaa voidaan verottaa muun toiminnan tulolähteessä, joten korkovähennysrajoituksia ehdotetaan sovellettaviksi myös tässä tulolähteessä.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Korkovähennysoikeutta voidaan rajoittaa kohdennetuilla korkovähennysrajoituksilla, alikapitalisointisäännöksillä, tuloslaskelmaan perustuvilla rajoituksilla tai yleisillä veronkiertosäännöksillä. Kohdennetuissa, esimerkiksi korkomenoa vastaavan tulon saajan asuinvaltion verotuksen tasoon sidotuissa, säännöksissä eurooppaoikeudellinen epävarmuus on suurempi kuin yleisissä alikapitalisointisäännöksissä tai tuloslaskelmaan perustuvissa rajoituksissa.

Säännöksissä voi olla vapautussäännöksiä, joilla korkovähennysoikeus sallitaan tietyissä tilanteissa rajoitussäännöksestä huolimatta. Säännöksen hallinnollisen toimivuuden takia vapautussäännökset ovat perusteltuja. Niillä taataan se, että rajoituksilla ei puututa tilanteisiin, joissa veroetu on vähäinen tai yleensä on oletettavissa, että veroetuja ei tavoitella. Sääntelykeinon valintaan vaikuttaa se, minkälaisiin tilanteisiin lainsäädännöllä on tarkoitus puuttua.

Korkovähennysrajoitus voidaan kohdistaa kaikkiin korkomenoihin tai vain etuyhteysyritysten välisiin korkomenoihin. Veroetuja pyritään yleensä tavoittelemaan etuyhteysyritysten välisissä rahoitusjärjestelyissä, joten sääntelyn tavoite toteutuu yleensä, kun rajoitusta sovelletaan vain etuyhteysyritysten välisiin korkomenoihin. Yleensä veroetuja tavoitellaan yritysten ja erityisesti yhteisöjen välisillä järjestelyillä. Tästä syystä sääntely olisi perusteltua rajata yhteisöjen sekä avoimien ja kommandiittiyritysten suorittamiin korkomenoihin. Sääntely olisi perusteltua ulottaa myös esimerkiksi velkarahoitteisiin kiinteistöjärjestelyihin, vaikka niistä saatavia tuloja verotettaisiin muun toiminnan tulolähteessä. Tällöin sääntelyn olisi oltava myös tuloverolaissa.

Sääntelyä voidaan soveltaa sekä kansallisiin että rajat ylittäviin tilanteisiin tai pelkästään rajat ylittäviin tilanteisiin. Jos sääntelyä sovelletaan vain rajat ylittäviin tilanteisiin SEUT:n ja ETA-sopimuksen määräykset saattavat edellyttää, että rajoitusta ei sovelleta silloin, jos järjestelylle on riittävät liiketaloudelliset syyt. Tällaisen vapautussäännöksen sisällyttäminen sääntelyyn saattaa tehdä sääntelystä vaikeasti tulkittavan, jolloin sääntelyn tehokkuus ja ennustettavuus on heikko. Tämän takia sääntely olisi yksinkertaisinta ulottaa sekä kansallisiin että rajat ylittäviin tilanteisiin.

Korkovähennysoikeuden kohdennetulla rajoituksella pyritään estämään veroetu yksittäisessä laissa määritellyssä tilanteessa. Rajoitus kohdistuu vain rajoituslainsäädännössä määriteltyjen tilanteiden korkomenoihin.

Alikapitalisointisäännös on yleinen korkovähennysoikeuden rajoitus, jonka perusteena on oman ja vieraan pääoman suhde. Rajoitus kohdistuu yrityksen korkomenoihin kokonaisuudessaan.

Tuloslaskelmaan perustuva korkovähennysrajoitus on yleinen rajoitus, jossa yleensä nettokorkomenoja sallitaan vähennettävän vain tietty EBITDA:n ylittävä prosenttimäärä. Rajoitus kohdistuu yrityksen korkomenoihin kokonaisuudessaan. Etuyhteystilanteisiin rajoittaminen voidaan tehdä esimerkiksi siten, että nettokorkomenojen rajoitus voi olla enintään samansuuruinen kuin etuyhteisyriykselle suoritettut nettokorkomenot.

Yleisiä veronkiertosäännöksiä sovelletaan tilanteisiin, joita voidaan pitää veronkiertona. Yleinen veronkiertosäännös ei kohdistu erityisesti korkovähennyksiin, mutta voi soveltua myös niihin, jos säännöksen soveltamisedellytykset täyttyvät. Yleensä yleisen veronkiertosäännöksen yhtenä soveltamisedellytyksenä on, että järjestelylle ei ole riittävää liiketaloudellista syytä. Soveltaminen on sekä verovelvollisten että veronsaajien kannalta tulkinnanvarainen.

Erikseen tai korkovähennysrajoitusten lisäksi voidaan säätää, että lähdevaltiosta saatu korkotulo on rajoitettuihin verovelvollisen veronalaista tuloa, jolloin siitä voidaan kansallisten säännösten mukaan periä lähdevero. Tällöin verotetaan rajoitettuihin verovelvollisen saamaa korkotuloa ja verovelvollisena on korkotulon saaja. Lähdeverotus ei vaikuta koron maksajan verojen määrään, mutta kerryttää verotuloja lähdevaltioon. Lähdeveron perimistä voivat rajoittaa kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyt sopimukset sekä korko- ja rojaltidirektiivi.

Korkomenojen vähennysoikeuden rajoittamiseksi holdingrakenteissa voitaisiin säätää myös erityinen korkovähennysrajoitus. Rajoitusta voitaisiin soveltaa silloin, kun holdingyhtiö tai ulkomaisen yhteisön Suomessa oleva kiinteä toimipaikka hankkii kohdeyhtiön ja hankkiva yhtiö ottaa lainaa osakkeiden hankintaa varten. Holdingyhtiöiden korkovähennysrajoitus saattaisi kuitenkin olla ongelmallinen. Sääntelyä olisi todennäköisesti sovellettava sekä kotimaisten että ulkomaalaisten omistajien holdingrakenteisiin samalla tavalla, jotta sääntely olisi eurooppaoikeuden ja ETA-sopimuksen määräysten mukainen. Sääntely voisi vaikeuttaa Suomen kansainvälistä kilpailuasemaa. Ruotsissa ei ole erityisiä korkovähennysrajoituksia, joita sovellettaisiin esimerkiksi ulkopuolisten holdingrakenteilla tekemiin osakehankintoihin. Alankomaissa ja Ranskassa on vuoden 2012 alusta rajoitettu holdingyhtiön korkomenojen vähentämistä. Nyt ehdotetun korkovähennysrajoituksen voidaan arvioida vaikuttavan korkovähennysoikeuteen myös holdingrakenteissa.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan elinkeinoverolakia muutettavaksi siten, että siihen otetaan säännös korkomenojen vähennysoikeuden rajoittamisesta. Rajoitusta sovellettaisiin yhteisöjen, avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden sekä näitä vastaavien ulkomaisten yhteisöjen ja yhtiöiden verotuksessa Suomessa. Rajoitusta sovellettaisiin kotimaisille ja ulkomaisille etuyhteisyriyksille elinkeinotulolähteessä maksettuihin korkomenoihin. Sääntely soveltuisi sekä välittömästi että välillisesti etuyhteisyriykseltä otettujen lainojen korkomenoihin. Välilliset lainajärjestelyt voisivat olla esimerkiksi back-to-back lainoja tai vakuuksia. Tuloverolakiin tehtävällä muutoksella säännöstä sovellettaisiin myös yhteisöjen sekä avointen ja kommandiittiyhtiöiden muun tulolähteen korkomenoihin.

Ehdotettu korkomenojen rajoitus perustuisi koron maksajan elinkeinotoiminnan tulokseen ennen korkoja, poistoja sekä muita rahoitusomaisuuden menetyksiä ja

arvonmuutoksia. Tuloverolain mukaan verotettavassa muussa tulolähteessä perustana olisi muun tulolähteen vastaava tulos. Korkomenot saataisiin vähentää täysimääräisesti korkotulojen määrää vastaavalta osin. Korkomenot, jotka ylittävät korkotulot, voitaisiin vähentää siltä osin kuin ne ovat enintään 30 prosenttia elinkeinotoiminnan tuloksesta ennen korkoja, poistoja sekä muita rahoitusomaisuuden menetyksiä ja arvonmuutoksia. Tuloverot eivät ole vähennyskelpoisia kuluja, koska ne eivät ole tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja, joten elinkeinotoiminnan tuloksella tarkoitettaisiin verotettavaa tulosta myös ennen tuloveroja ja muita vähennyskelvottomia veroja. Prosenttimääräisen rajan ylittävät korkomenot eivät olisi vähennyskelpoisia. Vähennyskelvottomat nettokorkomenot olisivat kuitenkin määrältään enintään etuyhteisyriykselle verovuonna maksettujen nettokorkomenojen suuruiset. Jos korkoja ei makseta lainkaan etuyhteisyriyksille, ehdotettu säännös ei rajoittaisi korkomenojen vähentämistä. Korkomenot voitaisiin vähentää edellä mainitusta rajoituksesta huolimatta, jos ne olisivat verovuonna enintään 500 000 euroa.

Ehdotettu korkomenojen vähennysrajoitus olisi erityissäännös, jolla rajoitetaan elinkeinotulolähteessä tai muussa tulolähteessä muuten vähennyskelpoisia korkomenoja. Korkomenojen vähentäminen edellyttäisi edelleen yleensä ottaen, että korkomenot ovat markkinaehtoisia. Ehdotetun säännöksen lisäksi korkomenojen vähentämiseen voitaisiin edelleen puuttua verotusmenettelylain 28 §:n veron kiertämissäännöksellä sekä verotusmenettelylain 31 §:n siirtohinnoitteluoikaisulla. Nämä säännökset voivat soveltua, jos verotusmenettelylain 28 ja 31 §:n soveltamisedellytykset täyttyvät. Verotusmenettelylain 28, 29 ja 31 §:n keskinäistä suhdetta on tarkasteltu päätöksessä KHO 2009:70. Asiassa oli kysymys siitä, oliko konsernin sisäisestä alihintaisesta osakkeiden luovutuksesta tehtävä luovutuksen saajan tuloon lisäys verotusmenettelylain 29 tai 31 §:n perusteella. Verotusmenettelylain 29 §:ssä säädetään peitellystä osingosta. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että verotusmenettelylain 29 ja 31 § ovat erityissäännöksiä ja 28 § on yleissäännös. Päätöksen mukaan verotusmenettelylain 31 §:ää ei voitu soveltaa, koska säännös ei koske etua, jonka luovutuksen saaja saa saadessaan omaisuutta käypää alempaan hintaan. Korkein hallinto-oikeus katsoi verotusmenettelylain 29 §:n sinänsä soveltuvan. Säännöstä ei kuitenkaan sovellettu, koska järjestelyn ei katsottu tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi, koska elinkeinoverolain 6 a §:n mukaan yhteisön saamat osingot ovat pääsääntöisesti verovapaita.

Ehdotettujen korkovähennysrajoitusten vaikutuksia korkomenojen vähentämiseen olisi seurattava. Verohallinto voisi tehdä säännösten vaikutuksista selvityksen. Selvityksen perusteella voitaisiin erikseen myöhemmin ratkaista, onko säännöksiä tarpeen muuttaa esimerkiksi laajentamalla niitä erityisillä korkovähennysrajoituksilla, joilla pyritään rajoittamaan korkomenojen vähennysoikeutta tietyissä erityistilanteissa. Sääntelyn myöhempiä muutoksia arvioitaessa olisi otettava huomioon verojärjestelmän muut muutokset, kuten mahdolliset muuttuneet konserniverosäännökset ja säännökset tulolähdejaosta.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia on arvioitu elinkeinotoiminnan tulolähteessä Verohallinnosta verovuosilta 2007-2010 saatujen tietojen perusteella. Arvio on tehty

staattisella laskelmalla. Verovaikutuksia arvioitaessa yhteisöverokantana on käytetty 24,5 prosenttia.

Ehdotetun sääntelyn mukaisia vähennyskeltottomia korkomenoja maksavien yritysten määrä vaihtelee aineistossa vuosittain noin 280 yrityksestä 380 yritykseen. Vähennyskeltottomia korkoja maksavat yritykset olisivat liikevaihdoltaan suuria. Vähennyskeltotonta korkoa maksavista yhtiöistä 72-73 prosenttia kuuluu joko kotimaisiin tai ulkomaisiin monikansallisiin yrityksiin ja yritykset ovat keskimäärin erittäin velkaisia. Esimerkiksi vuonna 2010 yhtiöiden velkaisuusaste vaihtelee 79 prosentista 91 prosenttiin.

Aineistoissa ehdotetun säännöksen mukaisia vähennyskeltottomia korkomenoja olisi 620 miljoonaa euroa vuonna 2007, 1 006 miljoonaa euroa vuonna 2008, 888 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja 817 miljoonaa euroa vuonna 2010. Korkovähennysrajoituksen täysi verovaikutuspotentiaali olisi 152 miljoonaa euroa verovuonna 2007, 246 miljoonaa euroa verovuonna 2008, 218 miljoonaa euroa verovuonna 2009 ja 200 miljoonaa euroa verovuonna 2010. Täydellä verovaikutuspotentiaalilla tarkoitetaan korkovähennysrajoituksen käyttöönoton synnyttämää verovuoden yhteisöveron kokonaismuutosta. Kuitenkin vain osa täydestä verovaikutuspotentiaalista lisää verovuoden yhteisöveroa, sillä osa sitoutuu tappioihin. Korkovähennysrajoitus kasvattaisi yhteisöveroa 122 miljoonaa euroa verovuonna 2007, 149 miljoonaa euroa verovuonna 2008, 123 miljoonaa euroa verovuonna 2009 ja 111 miljoonaa euroa verovuonna 2010.

Korkovähennysrajoituksella saattaa olla vaikutuksia konserniavustuksena maksettaviin määriin, joka voi myös pienentää rajoituksen vaikutusta yhteisöveron kasvuun rajoitussäännöksiä sovellettaessa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotettujen muutosten voidaan arvioida jonkin verran lisäävän Verohallinnon työ määrää, koska verotusta toimitettaessa olisi tutkittava korkovähennysrajoitusten soveltuminen.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Valtiovarainministeriön vero-osastolla tehtiin vuonna 2009 selvitys ”Korkovähennysrajoitukset elinkeinotulon verotuksessa”. Selvitys oli lausuntokierroksella huhtikuussa 2009. Osassa lausunnoista pidettiin mahdollisena, että korkovähennysoikeutta voitaisiin rajoittaa tietyissä tilanteissa. Kohdennettu rajoitus voisi olla mahdollinen kansainvälisissä tilanteissa etuyhteisyritysten välillä, kun kyseessä on perusteeton veroetu. Rajoituksen soveltamiselle asetettaisiin vähimmäisraja ja verovelvollisella olisi oltava mahdollisuus osoittaa lainalle liiketaloudellinen syy, jolloin korkovähennysoikeutta ei rajoitettaisi. Muutamassa lausunnossa otettiin esille myös se, että lakiin otettaisiin säännökset oman pääoman verokannustimesta, kuten NID ja ACE.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja sitä on käsitelty valtiovarainministeriön 20.12.2011 asettamassa elinkeinoverotuksen

asiantuntijatyöryhmässä. Työryhmä on tarkastellut kohdennettua ja yleistä korkovähennysrajoitusta, joista työryhmä piti tarkoituksenmukaisena nyt esitettyä yleistä korkovähennysrajoitusta.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä on pyydetty lausunnot Finanssialan Keskusliitto ry:ltä, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry:ltä, Keskuskauppakamarilta, KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:ltä, Perheyritysten liitto ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ry:ltä, Suomen Attac ry:ltä, Suomen Taloushallintoliitto ry:ltä, Suomen Veroasiantuntijat ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Verohallinnolta, Veronmaksajain Keskusliitto ry:ltä, professori emeritus Edward Anderssonilta ja professori Marjaana Helmiseltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

4.3 Laki elinkeinotulon verottamisesta

18 a §. Ehdotuksen 1 momentin mukaan elinkeinotulolähteeseen kuuluvien korkomenojen vähennysoikeutta rajoitettaisiin, jos ne ylittävät korkotulot. Rajoitus soveltuisi siis nettokorkomenoihin. Yhteisöllä tarkoitettaisiin tuloverolain 3 §:n yhteisöjä. Rajoitusta sovellettaisiin kotimaisten yhteisöjen, avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden sekä vastaavien ulkomaisten yhteisöjen tai yhtiöiden suorittamiin korkomenoihin. Rajoitus soveltuisi ulkomaisiin yhteisöihin ja yhtiöihin, jos niillä olisi Suomessa kiinteä toimipaikka tai jos ne muutoin saisivat Suomesta elinkeinoverolain mukaan verotettavaa tuloa, kuten vuokratuloa. Säännös ei vaikuttaisi siihen, että korkomenoa vastaava tulo olisi saajalleen edelleen korkotuloa eikä sitä pidettäisi esimerkiksi osinkona.

Korkomenoja ei voisi vähentää siltä osin kuin korkotulot ylittävät korkomenot (nettokorkomenot) olisivat enemmän kuin 30 prosenttia yhteisön tai yhtiön elinkeinotoiminnan tuloksesta ennen korkoja, veroja, poistoja sekä muita rahoitusomaisuuden menetyksiä ja arvomuutoksia (EBITDA). Elinkeinotoiminnan tuloksella tarkoitettaisiin elinkeinoverolain 3 §:n mukaisesti verovuoden tuottojen ja kulujen erotusta verotuksessa ennen aikaisempien vuosien vahvistettujen tappioiden vähentämistä. Saatu konserniavustus kasvattaisi elinkeinotoiminnan tulosta, josta 30 prosenttia lasketaan. Vastaavasti maksettu konserniavustus pienentäisi elinkeinotoiminnan tulosta, josta 30 prosenttia lasketaan. Sääntelyssä ei mainittaisi veroja, koska tuloverot eivät ole elinkeinoverotuksessa tulonhankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneita menoja, joten ne eivät vaikuta elinkeinotoiminnan verotettavaan tulokseen. Rajoitus soveltuisi sekä kansallisiin että rajat ylittäviin tilanteisiin.

Korkomenot voitaisiin vähentää 1 momentissa olevasta 30 prosentin rajoituksesta huolimatta siltä osin kuin nettokorkomenot ylittävät etuyhteydessä olevalle osapuolelle verovuonna suoritettut nettokorkomenot. Tämä tarkoittaisi, että laskettaessa, ylittävätkö nettokorkomenot 30 prosenttia verotuksellisesta EBITDA:sta, kaikki verovelvollisen etuyhteyksyrityksille ja muille kuin etuyhteyksyrityksille olevien velkojen korot otettaisiin huomioon. Korkovähennysrajoituksen enimmäismääränä olisivat tästä määrästä kuitenkin

etuyhteysyritysten väliset nettokorkomenot. Jos verovelvollinen ei maksaisi lainkaan korkoja etuyhteydessä olevalle osapuolelle, korkovähennysoikeutta ei rajoitettaisi ehdotetun säännöksen perusteella. Lisäksi nettokorkomeno voitaisiin verovuonna rajoituksesta huolimatta vähentää enintään 500 000 euron määrään saakka. Euromääräiseen rajaan sisältyisivät sekä etuyhteydessä oleville osapuolille että muille suoritettut nettokorkomenot. Euromääräinen raja asetettaisiin, jotta säännöksen soveltamisesta ei aiheutuisi kohtuutonta työtä Verohallinnolle ja verovelvollisille.

Etuyhteyden määritelmä olisi 2 momentissa ja se olisi sama kuin verotusmenettelylain 31 §:ssä. Verotusmenettelylain mukaan osapuolet ovat etuyhteydessä, kun liiketoimen osapuolella on määräysvalta toisessa liiketoimen osapuolella. Korkovähennysrajoituksessa tarkasteltava liiketoimi olisi velkasuhde. Määräysvallan pitäisi olla velkasuhteen osapuolten välillä välittömästi tai välillisesti. Velkasuhteen osapuolilla tarkoitettaisiin koron maksajaa ja korkomenoa vastaavan tulon tosiasiallista edunsaajaa. Määräysvalta on silloin, kun välitön tai välillinen omistus pääomasta tai osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä on yli puolet tai toisella osapuolella on välillinen tai välitön oikeus nimittää yli puolet esimerkiksi toisen yhteisön hallitukseen. Määräysvalta on myös silloin, kun toista osapuolta johdetaan yhdessä toisen osapuolen kanssa tai se muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa toisessa osapuolella. Määräysvaltaa käyttävä kolmas osapuoli voi olla myös luonnollinen henkilö yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa.

Säännös soveltuisi sekä välittömästi että välillisesti etuyhteydessä olevalle osapuolelle maksettuun korkoon. Säännöstä sovellettaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan tilanteeseen, jossa etuyhteydessä oleva osapuoli antaa muulle kuin etuyhteydessä olevalle osapuolelle, esimerkiksi pankille, lainan tai vakuuden ja tämä muu kuin etuyhteydessä oleva osapuoli lainaa tällä perusteella varat toiselle etuyhteydessä olevalle osapuolelle. Kyse olisi niin sanotusta back-to-back järjestelystä tai vakuudesta. Tällaisessa tilanteessa muu kuin etuyhteydessä oleva osapuoli voi periä etuyhteydessä olevalta velalliselta koron ja maksaa saamastaan lainasta korvauksen toiselle etuyhteydessä olevalle osapuolelle. Korkovähennysrajoituksen soveltaminen edellyttäisi, että velallisen maksamalla korolla olisi yhteys etuyhteysosapuolen saatavaan tai sen antamaan vakuuteen. Lisäksi edellytettäisiin, että muut 18 a §:ssä mainitut korkovähennysrajoituksen edellytykset täyttyisivät eikä vapautussäännöksiä sovellettaisi.

Ehdotetun 4 momentin mukaan nettokorkomenot, joita ei voitaisi vähentää, koska ne ylittävät 30 prosentin rajan, voitaisiin vähentää seuraavien verovuosien tuloista. Vähennyskelvottomat nettokorkomenot kumuloitaisiin yhdeksi eräksi, kun niiden vähennyskelvottomuus on todettu yksittäisenä verovuotena. Vähennyskelvottoman nettokorkomenon katsottaisiin syntyvän sinä verovuonna, jolta päätös korkomenon vähennyskelvottomuudesta tehdään. Aikaisempien vuosien vähennyskelvottomia nettokorkomenoja ei voitaisi kuitenkaan vähentää enempää kuin, mitä seuraavan verovuoden vähennysrajat sallivat. Vähennyksen tekemiselle ei olisi aikarajaa eivätkä omistajanvaihdokset vaikuttaisi vähennysoikeuden käyttämiseen. Yhteisön sulautuessa vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyisi vastaanottavalle yhteisölle. Jakautumisessa vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyisi vastaanottavalle yhteisölle siltä osin kuin olisi ilmeistä, että vähennyskelvoton nettokorkomeno olisi syntynyt vastaanottavalle yhteisölle siirtyneessä toiminnassa ja muussa tilanteessa samassa suhteessa kuin jakautuvan yhteisön nettovarot siirtyisivät vastaanottavalle yhteisölle. Nettovaroilla tarkoitetaan varojen arvostamisesta annetun lain

(1142/2005) 2 luvun mukaisia nettovaroja. Liiketoimintasiirrossa siirtävän yhteisön vähennyskelvoton nettokorkomeno ei siirtyisi vastaanottavalle yhteisölle. Vähennyskelvottoman nettokorkomenon siirtymisessä yritysjärjestelytilanteissa sovellettaisiin siis osin samanlaisia periaatteita kuin vahvistettujen tappioiden siirtymisessä.

4.4 Tuloverolaki

58 §. Korkomenot. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Momentissa säädettäisiin, että ehdotetun elinkeinoverolain 18 a §:n korkomenojen vähennysoikeuden rajoituksia sovellettaisiin soveltuvin osin yhteisöjen sekä avoimien ja kommandiittiyhtiöiden tulonhankkimisvelan korkomenojen vähentämiseen. Säännös soveltuisi silloin, kun yhteisöllä, avoimella yhtiöllä tai kommandiittiyhtiöllä on tuloverolain mukaan verotettavassa muun toiminnan tulolähteessä korkomenoja ja elinkeinoverolain 18 a §:n edellytykset korkomenojen rajoittamiseksi täyttyvät. Koska elinkeinoverolain 18 a §:ää sovellettaisiin soveltuvin osin, muun muassa rajoituksen perusteena oleva 30 prosentin määrä laskettaisiin muun tulolähteen tulosta ennen korkoja, veroja ja poistoja. Sääntely olisi myös tuloverolaissa, jotta muun muassa vuokraustoiminnan korkomenoja voitaisiin rajoittaa silloinkin, kun tulo verotettaisiin tuloverolain muun toiminnan tulolähteessä.

4.5 Laki verotusmenettelystä

65 §. Muutoksenhaku tappiota, vähennyskelvotonta nettokorkomenoa ja opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen. Verotusmenettelystä annetun lain 65 §:n 1 momenttia muutettaisiin. Momentissa todettaisiin, että vähennyskelvotonta nettokorkomenoa koskevaan päätökseen voisi hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää vähennyskelvotonta nettokorkomenoa päätös koskee. Vähennyskelvottoman nettokorkomenon katsottaisiin syntyvän sinä verovuonna, jolta päätös korkomenon vähennyskelvottomuudesta tehdään. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

LAKIEHDOTUKSET

1. Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin (360/1968) uusi 18 a §
seuraavasti:

18 a §

Vähennyskelpoisia eivät ole yhteisön, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön korkomenot siltä osin kuin korkomenot ovat suuremmat kuin korkotulot (*nettokorkomenot*) ja ne ylittävät 30 prosenttia yhteisön tai yhtiön elinkeinotoiminnan tuloksesta ennen korkoja, poistoja sekä muita rahoitusomaisuuden menetyksiä ja arvomuutoksia. Nettokorkomenot vähennetään kuitenkin siltä osin kuin

- 1) niiden määrä on suurempi kuin etuyhteydessä olevien osapuolten väliset nettokorkomenot; tai
- 2) ne ovat verovuonna enintään 500 000 euroa.

Osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos velkasuhteen osapuolella on toisessa osapuolella määräysvalta tai kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta velkasuhteen molemmissa osapuolissa verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Velkasuhteen osapuolilla tarkoitetaan koron maksajaa ja korkomenoa vastaavan tulon tosiasiallista edunsaajaa.

Jos koron perusteena oleva velka on otettu muulta kuin etuyhteydessä olevalta osapuolelta, etuyhteydessä oleva osapuoli on korkomenoa vastaavan tulon tosiasiallinen edunsaaja siltä osin kuin etuyhteydessä olevalta osapuolella on saatava tältä muulta kuin etuyhteydessä olevalta osapuolelta ja velalla on yhteys saatavaan. Koron perusteena oleva velka on otettu etuyhteydessä olevalta osapuolelta myös silloin, kun velka on otettu muulta kuin etuyhteydessä olevalta osapuolelta, mutta etuyhteydessä oleva osapuoli on antanut tälle muulle kuin etuyhteydessä olevalle osapuolelle vakuuden ja vakuudella on yhteys velkaan tai sen osaan.

Nettokorkomenot, jotka ovat 1 momentin mukaan vähennyskelvottomia (*vähennyskelvottomat nettokorkomenot*), voidaan vähentää seuraavien vuosien tuloista kunkin verovuoden vähennyskelpoisten korkomenojen määrään saakka. Yhteisön sulaututtua sulautuvan yhteisön aikaisemmilta vuosilta siirtyvä vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyy vastaanottavalle yhteisölle. Yhteisön jakaututtua jakautuvan yhteisön aikaisemmilta vuosilta siirtyvä vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyy vastaanottavalle yhteisölle siltä osin kuin on ilmeistä, että vähennyskelvoton nettokorkomeno on syntynyt vastaanottavalle yhteisölle siirtyneessä toiminnassa. Muilta osin vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyy samassa suhteessa kuin jakautuvan

yhteisön varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 2 luvussa tarkoitettu nettovarallisuus siirtyy vastaanottavalle yhteisölle.

Tämä laki tulee voimaan _ päivänä ____ kuuta 2013.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa.

2. Laki tuloverolain 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tuloverolain (1535/1992) 58 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1502/1993, 1333/1995, 1126/1996, 475/1998, 716/2004, 409/2005, 1741/2009 ja 1515/2011, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4—8 momentti siirtyy 5—9 momentiksi, seuraavasti:

58 §

Korkomenot

Yhteisön, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön tulonhankkimisvelan korkomenojen vähentämisessä noudatetaan soveltuvien osin mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _ päivänä ____ kuuta 2013.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa.

3. Laki verotusmenettelystä annetun lain 65 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 65 §, sellaisena kuin se on laissa 410/2005, seuraavasti:

65 §

Muutoksenhaku tappiota, vähennyskelvotonta nettokorkomenoa ja opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen

Vahvistettua tappiota koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta vahvistettavaa tappiota päätös koskee. Vähennyskelvotonta nettokorkomenoa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää vähennyskelvotonta nettokorkomenoa päätös koskee.

Tuloverolain 127 e §:n 2 momentissa tarkoitettua opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää opintolainavähennyksen veroalijäämää päätös koskee.

Tämä laki tulee voimaan _ päivänä ____ kuuta 2013.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa.

1. Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin (360/1968) uusi 18 a §
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 a §

Vähennyskelpoisia eivät ole yhteisön, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön korkomenot siltä osin kuin korkomenot ovat suuremmat kuin korkotulot (nettokorkomenot) ja ne ylittävät 30 prosenttia yhteisön tai yhtiön elinkeinotoiminnan tuloksesta ennen korkoja, poistoja sekä muita rahoitusomaisuuden menetyksiä ja arvonmuutoksia. Nettokorkomenot vähennetään kuitenkin siltä osin kuin

- 1) niiden määrä on suurempi kuin etuyhteydessä olevien osapuolten väliset nettokorkomenot; tai*
- 2) ne ovat verovuonna enintään 500 000 euroa.*

Osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos velkasuhteen osapuolella on toisessa osapuolella määräysvalta tai kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta velkasuhteen molemmissa osapuolissa verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Velkasuhteen osapuolilla tarkoitetaan koron maksajaa ja korkomenoa vastaavan tulon tosiasiallista edunsaajaa.

Jos koron perusteena oleva velka on otettu muulta kuin etuyhteydessä olevalta osapuolelta, etuyhteydessä

oleva osapuoli on korkomenoa vastaavan tulon tosiasiallinen edunsaaja siltä osin kuin etuyhteydessä olevalla osapuolella on saatava tältä muulta kuin etuyhteydessä olevalta osapuolelta ja velalla on yhteys saatavaan. Koron perusteena oleva velka on otettu etuyhteydessä olevalta osapuolelta myös silloin, kun velka on otettu muulta kuin etuyhteydessä olevalta osapuolelta, mutta etuyhteydessä oleva osapuoli on antanut tälle muulle kuin etuyhteydessä olevalle osapuolelle vakuuden ja vakuudella on yhteys velkaan tai sen osaan.

Nettokorkomenot, jotka ovat 1 momentin mukaan vähennyskelvottomia (vähennyskelvottomat nettokorkomenot), voidaan vähentää seuraavien vuosien tuloista kunkin verovuoden vähennyskelpoisten korkomenojen määrään saakka. Yhteisön sulaututtua sulautuvan yhteisön aikaisemmilta vuosilta siirtyvä vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyy vastaanottavalle yhteisölle. Yhteisön jakauduttua jakautuvan yhteisön aikaisemmilta vuosilta siirtyvä vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyy vastaanottavalle yhteisölle siltä osin kuin on ilmeistä, että vähennyskelvoton nettokorkomeno on syntynyt vastaanottavalle yhteisölle siirtyneessä toiminnassa. Muilta osin vähennyskelvoton nettokorkomeno siirtyy samassa suhteessa kuin jakautuvan yhteisön varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 2 luvussa tarkoitettu nettovarallisuus siirtyy vastaanottavalle yhteisölle.

Tämä laki tulee voimaan _ päivänä _____ kuuta 2013.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa

verotuksessa.

2. Laki tuloverolain 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tuloverolain (1535/1992) 58 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa
1502/1993, 1333/1995, 1126/1996, 475/1998, 716/2004, 409/2005, 1741/2009 ja
1515/2011, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4—8 momentti siirtyy 5—9
momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

58 §

58 §

Korkomenot

Korkomenot

*Yhteisön, avoimen yhtiön tai
kommandiittiyhtiön
tulonhankkimisvelan korkomenojen
vähentämisessä noudatetaan soveltuvin
osin mitä elinkeinotulon verottamisesta
annetun lain 18 a §:ssä säädetään.*

*Tämä laki tulee voimaan _ päivänä
_____kuuta 2013.*

*Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2013 toimitettavassa
verotuksessa.*

3. Laki

verotusmenettelystä annetun lain 65 §:n muuttamiseksi

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 65 §, sellaisena kuin se on laissa 410/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

65 §

65 §

Muutoksenhaku tappiota ja opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen

Muutoksenhaku tappiota, vähennyskelvotonta nettokorkomenoa ja opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen

Vahvistettua tappiota koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta vahvistettavaa tappiota päätös koskee.

Vahvistettua tappiota koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta vahvistettavaa tappiota päätös koskee.
Vähennyskelvotonta nettokorkomenoa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää vähennyskelvotonta nettokorkomenoa päätös koskee.

Tuloverolain 127 e §:n 2 momentissa tarkoitettua opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää opintolainavähennyksen veroalijäämää päätös koskee.

Tuloverolain 127 e §:n 2 momentissa tarkoitettua opintolainavähennyksen veroalijäämää koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siltä verovuodelta, jolta syntyvää opintolainavähennyksen veroalijäämää päätös koskee.

*Tämä laki tulee voimaan _ päivänä
_ kuuta 2013.*

*Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2013 toimitettavassa
verotuksessa.*